

**Προτάσεις Ολομέλειας Προέδρων Δικηγορικών Συλλόγων
Ελλάδας
επί του σχεδίου ΚΠολΔ**

Αθήνα, 28 Αυγούστου 2014

Κύριε Υπουργέ,

Θέτουμε υπόψη σας τις παρατηρήσεις και προτάσεις μας επί του σχεδίου του ΚΠολΔ.

Ειδικότερα επί των διατάξεων του σχεδίου ΚΠολΔ:

Άρθρο 14: Ορθή η προσθήκη στην παράγραφο 1 του άρθρου 14 της περίπτωσης (γ), σύμφωνα με την οποία στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου υπάγονται οι διαφορές ανάμεσα στους ιδιοκτήτες ορόφων ή διαμερισμάτων από τη σχέση της οροφοκτησίας και οι διαφορές ανάμεσα στους διαχειριστές ιδιοκτησίας κατ' ορόφους και στους ιδιοκτήτες ορόφων και διαμερισμάτων που αφορούν κοινόχρηστες δαπάνες, εφόσον η αξία του αντικειμένου τους δεν υπερβαίνει το ποσό των 20.000 ευρώ.

Άρθρα 17Α, 18, 19: Προτείνεται η επαναφορά των ρυθμίσεων του αρχικού ΣχΚΠολΔ, που προέβλεπε την **επαναλειτουργία των δευτεροβάθμιων πολυμελών δικαστηρίων, οι οποίες καταργήθηκαν με τον ν. 3994/2011**, ώστε στην καθ' ύλην αρμοδιότητα των πολυμελών ορωτοδικείων να υπάγονται οι εφέσεις κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων και στην αρμοδιότητα των Εφετείων να υπάγονται οι εφέσεις κατά αποφάσεων των πολυμελών και μονομελών πρωτοδικείων της περιφέρειάς τους.

Στα πλαίσια του δικονομικού μας συστήματος, στο οποίο η ουσιαστική κρίση της υπόθεσης γίνεται σε δύο βαθμούς, **η σύνθεση των**

δευτεροβάθμιων δικαστηρίων έχει καθοριστική σημασία για την εφαρμογή του δικαίου και την αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των διαδίκων, καθώς κρίνουν τελεσίδικα από ουσιαστική άποψη τη συγκεκριμένη υπόθεση. Ταυτόχρονα η σύνθεσή τους έχει σημασία για την ασφάλεια του δικαίου, καθώς τα δευτεροβάθμια δικαστήρια παράγουν νομολογία για συναφείς υποθέσεις.

Η πολυμελής σύνθεση των δευτεροβάθμιων δικαστηρίων παρέχει τα τυπικά και ουσιαστικά εκέγγυα ορθής και αμερόληπτης απονομής της δικαιοσύνης, όπως άλλωστε έχει κρίνει η Διοικητική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου με την υπ' αριθ. 7/14-4-2011 απόφασή της.

Στην παράγραφο **4** του άρθρου **17** να προστεθεί και η περίπτωση των αποφάσεων των **διοικητικών συμβουλίων** σωματείων ή συνεταιρισμών, όπως έχει ήδη νομολογηθεί (π.χ. ΑΠ 548/2012).

Άρθρο 96: Όσον αφορά την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού και δεδομένου ότι προτείνεται η κατάργηση του άρθρου 665 παρ. 2 εδ γ' (πληρεξουσιότητα ενώπιον του ΑΠ για τις εργατικές διαφορές και με ιδιωτικό έγγραφο με θεώρηση γνησίου υπογραφής) είναι κατάδηλη αναγκαιότητα η **απάλειψη της προτεινόμενης ρύθμισης**, δεδομένου ότι στις εργατικές διαφορές υφίστανται ομοδικίες με πολλούς ομοδίκους και είναι αυτονόητο ότι η ισχύουσα διάταξη συνάδει προς την αρχή της ακώλυτης πρόσβασης σε δικαστήριο. Με βάση την ίδια αρχή και για τον ίδιο δικαιολογητικό λόγο θα πρέπει να καταργηθεί η υποχρέωση προσκόμισης συμβολαιογραφικού πληρεξουσίου στον Άρειο Πάγο, αλλά να αρκεί ιδιωτικό έγγραφο με θεώρηση γνησίου υπογραφής. Εξάλλου δεν δικαιολογείται σε καμία περίπτωση η διαφοροποίηση αναφορικά με την πληρεξουσιότητα στον ΑΠ σε σχέση με τα λοιπά δικαστήρια, (ποινικά η διοικητικά), πέραν του ότι η υποχρέωση προσκομιδής συμβολαιογραφικού πληρεξουσίου αυξάνει και τη δαπάνη και την εμμονή σε τυπολατρικές ρυθμίσεις.

Άρθρα 117, 118, 305, 630: Η υποχρέωση αναγραφής του φορολογικού μητρώου των διαδικών στα δικόγραφα δεν έχει καμία δικονομική χρησιμότητα, δεδομένου ότι τόσο τα δικόγραφα, όσο και οι αποφάσεις πρέπει να αναφέρουν τα στοιχεία εκείνα που είναι απαραίτητα για την ταυτοποίηση των εμπλεκομένων προσώπων. Η αναγραφή του ΑΦΜ δεν είναι απαραίτητη για την **ταυτοποίηση** ενός προσώπου και για την **ενεργητική** και **παθητική νομιμοποίησή** του, όπως δεν είναι απαραίτητο να αναγράφεται ο ΑΜΚΑ του διαδικού, η ημερομηνία και ο τόπος γέννησής του κ.λπ. Η αναγραφή του ΑΦΜ προσδίδει μία μη απαιτούμενη φορολογική διάσταση σε διαδικαστικές πράξεις, προσθέτοντας άσκοπα εμπόδια στην πρόσβαση στη δικαιοσύνη, και για το λόγο αυτό πρέπει να τροποποιηθούν οι σχετικές διατάξεις και να αφαιρεθεί η υποχρέωση αναγραφής του φορολογικού μητρώου στα δικόγραφα.

Άρθρο 148: Ορθή η εξαίρεση της παράτασης προθεσμιών που ορίζει ο νόμος με συμφωνία διαδικών και δικαστή επί ενδίκων μέσων. Να περιοριστεί η τυχόν μη σύμφωνη γνώμη του δικαστή μόνο σε αιτιολογημένες και εξαιρετικές περιπτώσεις, και συνεπώς **να προστεθεί** ότι η **«η τυχόν μη συναίνεση του δικαστή για την παράταση των προθεσμιών πρέπει να είναι αιτιολογημένη»**, διότι η εύλογη μικρή χρονικά παράταση προθεσμίας (π.χ. προς υποβολή προσθήκης-αντίκρουσης) με συμφωνία των διαδικών δεν μπορεί να δημιουργήσει εύλογη αντίθεση στο Δικαστή, τη στιγμή μάλιστα που μέχρι την εν λόγω παράταση μπορεί να μην έχουν απομαγνητοφωνηθεί τα πρακτικά.

Άρθρο 179: Προτείνεται η **τροποποίησή** του, όσον αφορά στις περιπτώσεις **(δυνητικού) συμψηφισμού** της δικαστικής δαπάνης. Η σημερινή διατύπωση της ανωτέρω διάταξης έχει ως εξής: *«Το δικαστήριο μπορεί να συμψηφίσει όλα τα έξοδα ή ένα μέρος τους μόνο όταν πρόκειται για διαφορές ανάμεσα σε συζύγους ή σε συγγενείς εξ αίματος έως και το δεύτερο βαθμό ή όταν η ερμηνεία του κανόνα δικαίου που εφαρμόστηκε ήταν ιδιαίτερα δυσχερής».*

Πλην όμως, προκειμένου να εξαλειφθούν ιδιαίτερος άδικα φαινόμενα καταδίκης σε υψηλότερη, μάλιστα, δικαστική δαπάνη εναγόντων μετά από απόρριψη της αγωγής τους για την δικαστική έκβαση της οποίας είχαν εύλογη αμφιβολία (όπως στην περίπτωση αγωγής γονέων για το θάνατο του παιδιού τους σε τροχαίο ατύχημα, η οποία απορρίπτεται λόγω υπαιτιότητας του θανόντος) απαιτείται **η επαναφορά της διάταξης του άρθρου 179 ΚΠολΔ, όπως ίσχυε πριν από την τροποποίησή της** με τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 ν. 2915/2001 (ΦΕΚ Α 109/29.5.2001) και συγκεκριμένα να διατυπωθεί ως κατωτέρω:

«Άρθρο 179.- Το δικαστήριο μπορεί να συμψηφίσει όλα τα έξοδα ή ένα μέρος τους, όταν πρόκειται για διαφορές ανάμεσα σε συζύγους ή ανάμεσα σε συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως και το δεύτερο βαθμό ή όταν υπήρχε εύλογη αμφιβολία για την έκβαση της δίκης».

Άρθρο 232: Οι διατάξεις του άρθρου κινούνται στην σωστή κατεύθυνση. Στην παράγραφο 1β, πλην της δημόσιας αρχής, να είναι υπόχρεα για την προσαγωγή εγγράφων και Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. του ευρύτερου δημόσιου τομέα, τράπεζες, Ο.Τ.Α., κλπ.

Άρθρα 237, 238: Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις των δυο αυτών άρθρων είναι οι βασικές του σχεδίου και απηχούν τις απόψεις των εμπνευστών του αναφορικά με το πρόβλημα της επιτάχυνσης των δικών, το οποίο δεν εννοεί να βρει τη λύση του παρά τις συνεχείς τροποποιήσεις μέχρι σήμερα. Ουσιαστικά επιχειρείται η πολιτική να γίνει στο πρότυπο της διοικητικής δίκης. Η ζωντανή διαδικασία της πολιτικής δίκης μετατρέπεται σε έγγραφη, χωρίς την εξέταση των μαρτύρων και στη θέση αυτών τίθενται οι άκρως επισφαλείς ένορκες βεβαιώσεις οι οποίες αναγορεύονται, χάριν μιας κατ' επίφαση και ψευδεπίγραφης «επιτάχυνσης», σε κυρίαρχο και αναντίλεκτο αποδεικτικό μέσο. Δεν πρέπει να παραγνωρίζεται ότι επέρχεται και ένας περιορισμός του θεσμικού ρόλου του δικηγόρου, αφού η βασική του πτυχή, αυτή του «συνηγορείν σε Δικαστήριο» είναι κατά τους εμπνευστές του σχεδίου όχι

αναγκαία, αλλά εντελώς επικουρική, γεγονός που συνιστά εξόχως αρνητικό στοιχείο προεχόντως για την ουσία απονομής της δικαιοσύνης. Επίσης το αίτημα αναβολής καταργείται, αφού πλέον αναβολή δε δίδεται ούτε τη μια φορά, χωρίς να δίδεται απάντηση, τι θα γίνει στα εύλογα και συχνά περιστατικά των περιπτώσεων ασθένειας ή προσωπικών κωλυμάτων των δικηγόρων ή εντολέων ή άλλων κωλυμάτων, που μπορεί να επισυμβούν.

Πέραν των προαναφερομένων, ειδικότερα οι προτεινόμενες ρυθμίσεις είναι αρκούντως προβληματικές, διότι:

A. Υπάρχουν πολλές νέες και ανελαστικές προθεσμίες (π.χ. 100 ημέρες για κατάθεση προτάσεων από άσκηση της αγωγής, 15 ημέρες για ορισμό δικαστή, 30 ημέρες από τότε για ορισμό συζήτησης, 15 ημέρες για επανάληψη συζήτησης, 8 ημέρες για προσθήκη κ.λπ.), σε συνδυασμό με την μέχρι σήμερα οποια γνώση των εντολέων του κρατούντος συστήματος να απευθύνεται στο δικηγόρο του ενόψει της δίκης.

B. Παραγνωρίζεται η έλλειψη υποδομών τόσο σε εξοπλισμό, όσο και σε προσωπικό συνολικά των δικαστηρίων της χώρας, όταν είναι γνωστό ότι η χώρα μας δεν έχει συμμορφωθεί σε αυτό το καίριο ζήτημα με τις γνωστές πιλοτικές αποφάσεις του ΕΔΔΑ, το οποίο σύμφωνα με αυτές αποτελεί τη μοναδική λύση στο πρόβλημα της επιτάχυνσης των δικών π.χ. Πολλές διατάξεις του σχεδίου βασίζονται σε ηλεκτρονική υποστήριξη και οπτικοακουστικά μέσα που δεν υπάρχουν.

Γ. Δεν υπάρχει άμεση γνώση των διαδικών της ημέρας της δικασίμου και εξέτασης των μαρτύρων με αποτέλεσμα οι δικηγόροι πρωτίστως να γίνουν καθημερινοί επισκέπτες των γραμματειών, αναζητώντας την πορεία της υπόθεσης, γεγονότα που συνεπιφέρουν τλαιπωρία, απώλεια παραγωγικού χρόνου και επιπρόσθετο φόρτο στις γραμματείες των δικαστηρίων.

Δ. Με το προτεινόμενο σύστημα το αποδεικτικό μέσο του μάρτυρα περιορίζεται και υποκαθίσταται από τις ένορκες βεβαιώσεις οι οποίες κατ' επιεική έκφραση είναι αμφίβολης αποδεικτικής αξιοπιστίας. Η εμπάρτυρη απόδειξη αποτελεί το πλέον άμεσο αποδεικτικό μέσο το

οποίο διευκολύνει τον δικαστή στην ανεύρεση της αλήθειας και στον σχηματισμό πιο ολοκληρωμένης άποψης για το πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης. Αντίθετα οι ένορκες βεβαιώσεις πλήττουν σε μεγάλο βαθμό την ασφάλεια δικαίου, αφού αποτελούν συνήθως αντιγραφή των ισχυρισμών των προτάσεων των διαδίκων. Είναι δε βέβαιο ότι με τον τρόπο αυτό θα δημιουργηθούν πολλές νέες συναφείς ποινικές υποθέσεις (ψευδορκίες, συκοφαντικές δυσφημίσεις κλπ.) ως απόρροια αυτών, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι σε μία υπόθεση ο κάθε διάδικος θα μπορεί αν λάβει ως μέγιστο αριθμό βεβαιώσεων οκτώ (8). Αναπότρεπτα δηλαδή θα δημιουργηθεί πλήθος ποινικών δικών, το οποίο θα «μπλοκάρει» τα ποινικά δικαστήρια, αφού είναι γνωστό ότι οι διαφορές αυτές έχουν ιδιαίζοντα και έντονα προσωπικά χαρακτηριστικά και η εκκρεμοδικία τους εξαντλείται πολλές φορές με την έκδοση απόφασης του ακυρωτικού. Πέραν αυτού εύλογα πολλοί διάδικοι θα προσφύγουν στην ποινική διαδικασία για να πετύχουν ανατροπή της πολιτικής απόφασης (π.χ. με αναψηλάφηση) όταν πιστεύουν ότι η έκδοση της απόφασης του πολιτικού δικαστηρίου βασίστηκε σε «πεποιημένη» ένορκη βεβαίωση.

Ε. Ο δικαστής δεν κερδίζει επιπλέον χρόνο επεξεργασίας της δικογραφίας αφού με υπολογισμό όλων των προτεινόμενων προθεσμιών, ο χρόνος που απομένει (μετά τον ορισμό του ως χειριστή της υπόθεσης και τον προσδιορισμό δικασίμου) δεν είναι μεγάλος (περίπου 30 μέρες) ή επαρκέστερος με το από εμάς προτεινόμενο σύστημα.

Ιδιαίτερα επισημαίνεται ότι η Διοικητική Ολομέλεια του ΑΠ, με την υπ' αριθ. 11/7-5-2014 απόφασή της, καταψήφισε και δη με συντριπτική πλειοψηφία (≈85%, 40 αρνητικές ψήφοι έναντι μόλις 8 θετικών) τις προτεινόμενες τροποποιήσεις στην τακτική διαδικασία.

Ενόψει των ανωτέρω **προτείνουμε να ισχύσει για όλα τα δικαστήρια το έως σήμερα αποτελεσματικό και πετυχημένο σύστημα εκδίκασης υποθέσεων του Πολυμελούς Πρωτοδικείου σε όλη την τακτική διαδικασία**. Με τις ισχύουσες διατάξεις του άρθρου 237 έχει επιτευχθεί τόσο η ταχύτητα εκδίκασης των υποθέσεων του Πολυμελούς, όσο η βελτίωση της ποιότητας των αποφάσεων αυτού, ενώ

εξασφαλίζεται τοιουτοτρόπως και η χρονική συνέχεια, σύνδεση και αλληλουχία της υποθέσεως. Προς τούτο κρίνεται σκόπιμο να παραμείνουν οι ισχύουσες διατάξεις του άρθρου 237, επεκτεινόμενης της εφαρμογής του σε όλα τα δικαστήρια, με την ταυτόχρονη κατάργηση των διατάξεων του άρθρου 238. Τέλος στο άρθρο 237, θα μπορούσε να υπάρχει μια νομοθετική ρύθμιση με την προσθήκη μιας ακόμη παραγράφου με την οποία να ορίζονται αντίκλητοι, εάν δεν έχουν ορισθεί άλλως, οι υπογράφωντες τα δικόγραφα δικηγόροι, προς τους οποίους να μπορούν να γίνονται όλες οι επιδόσεις της ένδικης διαφοράς, σε οποιοδήποτε βαθμό. Τούτο θα οδηγούσε σε απλούστευση των διαδικασιών και σε μείωση των δικαστικών δαπανών αφού θα μπορούσαν πολλές επιδόσεις σε Τράπεζες, Δημόσιο, Ασφαλιστικές εταιρείες να γίνονται στους κατά τόπο αντίκλητους δικηγόρους. Λαμβανομένου δε υπόψη ότι με τις προτεινόμενες διατάξεις για την αναγκαστική εκτέλεση απαλείφεται ο ορισμός του υπογράφοντος ως αντικλήτου σε διάφορα άρθρα (επιταγή προς εκτέλεση κ.λπ.), η προτεινόμενη ρύθμιση καθίσταται πλέον αναγκαία.

Ως εκ τούτου προτείνεται:

- **Προσδιορισμός δικασίμου κατά την κατάθεση της αγωγής.**
- **Εγγραφή της αγωγής στο πινάκιο.**
- **Επίδοση αγωγής με προθεσμία υπολογιζόμενη από την κατάθεσή της στη Γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου.**
- **Προθεσμία κατάθεσης προτάσεων τριάντα (30) ημέρες πριν από τη δικάσιμο, με κατάθεση όλων των αποδεικτικών μέσων και διαδικαστικών εγγράφων, που επικαλούνται σ' αυτές.**
- **Προθεσμία αντίκρουσης των εκατέρωθεν ισχυρισμών δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από τη δικάσιμο.**
- **Εξέταση μαρτύρων κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο με τήρηση μαγνητοφωνημένων πρακτικών και απομαγνητοφώνηση.**
- **Αξιολόγηση αποδείξεων και αντίκρουση όψιμων ισχυρισμών εντός προθεσμίας οκτώ (8) εργασίμων ημερών από τη συζήτηση.**

- **Σύστημα ελεύθερης απόδειξης, με λήψη υπόψη και αποδεικτικών μέσων που δεν πληρούν τους όρους του νόμου.**

Άρθρο 244: Πρέπει να **διατηρηθούν** οι διατάξεις του άρθρου του ΚΠολΔ ως έχουν, με την επιπρόσθετη προτεινόμενη δυνατότητα να μπορεί να παραπεμφθεί η υπόθεση και σε άλλο δικαστήριο για το ενιαίο της κρίσης και την ενοποίηση της υπόθεσης συνολικά.

Άρθρα 254, 260: Να **διατηρηθούν** οι ισχύουσες σήμερα διατάξεις. Ιδίως, αναφορικά με το 260 υπάρχουν περιπτώσεις που η ματαίωση λόγω εκκρεμότητας άλλης συναφούς δίκης (όπως επί μελλοντικών ζημιών που μπορεί να κριθούν πρόωρες, άλλως παραγεγραμμένες) διευκολύνει την ουσία της υπόθεσης, δίχως επιβράδυνση της απονομής δικαιοσύνης). Πέραν των ως ανω, η δια της ματαίωσης αδράνεια μίας αγωγής ΔΕΝ δημιουργεί προβλήματα στη δικαιοσύνη. Είναι κατάδηλο, ότι οι συνέπειες της παρ. 3 του προτεινόμενου άρθρου 260, σε περίπτωση μη επαναφοράς αγωγής εντός εξήντα ημερών από τη ματαίωσή της, περί διαγραφής από το πινάκιο και ότι θεωρείται σαν να μην ασκήθηκε, αποπνέουν σαφώς και την μνημονιακή λογική των εμπνευστών του σχεδίου, γνωστής μέχρι τώρα και αναποτελεσματικής από άλλες μνημονιακές παρεμβάσεις σε νομοθετήματα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ήτοι του λογιστικού τρόπου αντιμετώπισης του προβλήματος επιτάχυνσης, δια της περικοπής, κατάργησης των δικών, θέσπισης παραβόλων άσκησης ενδίκων μέσων κ.λ.π.

Άρθρο 269: Να **απαλειφθεί η προτεινόμενη κατάργηση του άρθρου**, καθόσον οι οψιγενείς ισχυρισμοί και τα οψιγενή αποδεικτικά μέσα, θα πρέπει να μπορούν να εισαχθούν στη δίκη, ιδίως όταν η συζήτηση ακολουθεί ικανό χρονικό διάστημα από την κατάθεση των προτάσεων.

Άρθρο 317: Να προστεθεί στην παράγραφο 3 η λέξη «αμέσως», ώστε να επιταχύνεται η διαδικασία διόρθωσης.

Άρθρο 400 παρ. 3: Να διατηρηθεί ως έχει η διάταξη όσον αφορά το έννομο συμφέρον του μάρτυρα, καθόσον δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός δικαιολογητικός λόγος διαγραφής της, δεδομένου ότι το έννομο συμφέρον του μάρτυρα δεν αποτελεί μόνο κρίση του δικαστηρίου της ουσίας, αλλά αντανακλά και στον διάδικο. Ενδεχομένως να καθίσταται αναγκαίο ν' αλλάξει διατύπωση η περ. 3 του 400, ώστε να αποκλείονται οι μάρτυρες που *«έχουν, εξαρτούν ή προσδοκούν άμεσο αιτιώδες συμφέρον από τη δίκη»*

Άρθρα 421–424: Οι ένορκες βεβαιώσεις είναι άκρως επισφαλές αποδεικτικό μέσο. Ακόμα και μετά την τελευταία τροποποίηση, που επήλθε με το άρθρο 36 του Ν. 3994/2011, δια της οποίας αναγορεύτηκαν αυτές σε αυτοτελή αποδεικτικά μέσα, δεν προσέδωσαν μεγαλύτερη ευχέρεια απόδειξης στην αποδεικτική διαδικασία. Είναι δε γνωστό ότι αποτελούν συνήθως προτυπωμένα κείμενα ανάλογα των ισχυρισμών των διαδίκων, άνευ ουδεμίας αποδεικτικής αξιοπιστίας. **Προς τούτο θα πρέπει να καταργηθούν από αυτοτελή αποδεικτικά μέσα και να επανέλθουν στο προ του Ν. 3994/2011 νομικό καθεστώς.**

Επί των προτεινόμενων δε ρυθμίσεων θεωρούμε ότι είναι άστοχες καθόσον η προτεινόμενη αλλαγή για οκτώ συνολικά (5+3) ένορκες βεβαιώσεις θα δημιουργήσει μεγάλο φόρτο εργασίας στα ήδη βεβαρημένα Ειρηνοδικεία, στα οποία θα προσφεύγουν οι πολίτες λόγω χαμηλού κόστους. Για μια ακόμη φορά η επιδίωξη να λυθεί ένα πρόβλημα θα δημιουργήσει με βεβαιότητα τουλάχιστον δυο πρακτικά που επιδρούν στο πρόβλημα επιτάχυνσης των δικών. Ένα με τον φόρτο που θα προστεθεί στα Ειρηνοδικεία και το δεύτερο με το προαναφερόμενο της αύξησης των ποινικών διαφορών εξαιτίας των εγκλήσεων που θα υποβληθούν με βάση τα αναφερόμενα στις ένορκες βεβαιώσεις.

Επίσης οι προτεινόμενες ρυθμίσεις των άρθρων αυτών είναι και κακοδιατυπωμένες καθόσον το άρθρο 423 παραπέμπει σε διατάξεις (π.χ. 398§2, 409§2, 411) που αφορούν την εξέταση μάρτυρα από το δικαστήριο και οι οποίες είναι ανεφάρμοστες στην περίπτωση της ένορκης βεβαίωσης, όπου ο βεβαιών έχει την απόλυτη εξουσία διαχείρισης του λόγου του και ουδείς μπορεί να τον διακόψει.

Τέλος δεν υπάρχει δικαιολογητικός λόγος να γνωρίζει από πριν ο αντίδικος το πρόσωπο που προτίθεται να δώσει την ένορκη βεβαίωση. Μάλιστα σε μικρές κοινωνίες αυτό θα λειτουργούσε αποτρεπτικά αφού από της γνώσεως θα μπορούσε ο αντίδικος να ασκήσει στον μάρτυρα πιέσεις ώστε τον αποτρέψει από την κατάθεση ή να τον αναγκάσει να τροποποιήσει τα όσα ήθελε να βεβαιώσει.

Άρθρο 483: Πλην της κοινωνίας να περιληφθεί και η εταιρική επιχείρηση (επιδίκαση αυτής) λυθείσας εταιρίας, με ανάλογη λεκτική τροποποίηση του άρθρου αυτού και των επόμενων συναφών.

Άρθρο 495: Να καταργηθούν τα παράβολα που περιορίζουν την πρόσβαση των πολιτών στη Δικαιοσύνη, καθόσον πέραν από την αντισυνταγματικότητα των περιορισμών αυτών, στη βάση της αρχής του δικαιώματος δικαστικής προστασίας το οποίο είναι κατοχυρωμένο από διατάξεις εθνικής και υπερνομοθετικής ισχύος. Η θέση αυτή του δικηγορικού σώματος είναι εδραία, παγία και έχει διακηρυχθεί πολλάκις και ιδίως με τις προτάσεις της Ολομέλειας Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος στο πλαίσιο της διαδικασίας ψήφησης του Ν. 4055/2012.

Άρθρο 524 παρ. 2: Στις περιπτώσεις του άρθρου 528, όπου ασκείται έφεση από τον διάδικο που δικάσθηκε ερήμην, προβλέπεται ότι *«ο εκκαλών δικαιούται να προβάλλει όλους του ισχυρισμούς που μπορούσε να προτείνει πρωτοδίκως»*.

Η πρόβλεψη της διάταξης του άρθρου 524 παρ.2 β', σύμφωνα με την οποία η κατάθεση των προτάσεων γίνεται έως την έναρξη της

συζήτησης, στερεί από τον ενάγοντα- εφεσίβλητο τη δυνατότητα να γνωρίζει εγκαίρως τους ισχυρισμούς του εναγόμενου-εκκαλούντα, οι οποίοι προβάλλονται για πρώτη φορά στη συζήτηση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου.

Κατά συνέπεια, προτείνεται να **προβλεφθεί στην περίπτωση αυτή του άρθρου 528**, κατάθεση των προτάσεων τριάντα (30) ημέρες πριν από τη συζήτηση και αμοιβαίες αντικρούσεις δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από τη συζήτηση και προσθήκη την όγδοη εργάσιμη ημέρα μετά τη συζήτηση.

Άρθρο 560: Ορθή η προτεινόμενη διάταξη.

Άρθρ. 571: Προτείνεται **διατήρηση της εισήγησης** στην αναίρεση, καθώς έχει συμβάλλει διαχρονικά στην αποσυμφόρηση του Αρείου Πάγου (βλ. Ολομέλεια ΑΠ).

Άρθρο 585: Οι νέοι λόγοι δημιουργούνται έως την συζήτηση της ανακοπής. Ως εκ τούτου η προθεσμία της επίδοσης του δικογράφου των πρόσθετων λόγων μέσα σε εξήντα ημέρες από την κατάθεση της ανακοπής είναι και άστοχη και στην πράξη ανεφάρμοστη, αφού έτσι αποκλείεται το δικαίωμα κατάθεσης πρόσθετων λόγων. Επίσης στην περίπτωση που η ανακοπή συζητείται κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, η ανωτέρω διάταξη είναι ανεφάρμοστη. Δεδομένου ότι νομολογιακά ο ΑΠ έκρινε ότι οι πρόσθετοι λόγοι θα πρέπει για να είναι παραδεκτοί να ασκούνται τριάντα (30) ημέρες πριν την αρχική συζήτηση, ασχέτως αναβολής, πρέπει να δοθεί μια πιο επιεικής και λογική λύση, με δυνατότητα άσκησης προσθέτων λόγων πριν την επί της ουσίας συζήτηση, έστω και κατά την μετ' αναβολή τοιαύτη.

Άρθρ. 591-622 (ειδικές διαδικασίες): Ορθές οι προτεινόμενες διατάξεις.

Άρθρ. 623: Προτείνεται η **απαλοιφή** του τελευταίου εδαφίου του, το οποίο προβλέπει τη δυνατότητα έκδοσης **διαταγής πληρωμής με βάση απόφαση ασφαλιστικών μέτρων**, η οποία εκδόθηκε μετά από ομολογία ή αποδοχή της αίτησης του οφειλέτη, καθώς επεκτείνεται επικίνδυνα η δυνατότητα έκδοσης διαταγής πληρωμής.

Άρθρο 624 παρ. 2: Με την παρ. 2 παρέχεται η δυνατότητα επίδοσης της διαταγής πληρωμής σε αντίκλητο διορισθέντα κατά το 142 ΚΠολΔ. Ωστόσο τούτο ελλοχεύει κινδύνους και δη στην ασφάλεια των συναλλαγών και προφανώς γίνεται για να εξυπηρετηθούν μόνο οι δανειστριες τράπεζες, καθώς σε όλες τις συμβάσεις υφίστανται αντίκλητοι. Με τον τρόπο αυτό δίδεται η δυνατότητα με συνοπτικές διαδικασίες έκδοσης διαταγών πληρωμής και επίδοσης στους διορισμένους πκ. προ δεκαετίας, κυρίως τυχαίους αντικλήτους που μπορεί να είχαν τότε κάποια σχέση με τους καθών η διαταγή πληρωμής πκ. λογιστές αυτών, δικηγόροι αυτών κλπ. Ωστόσο σήμερα αυτό θα γεννήσει αρκετά προβλήματα για τους ίδιους τους αντικλήτους αφού μπορεί να μην έχουν καμία απολύτως σχέση με τους τότε εντολείς τους και ακόμη μπορεί να αγνοούν ότι οι ίδιοι έχουν διορισθεί αντίκλητοι κάποιων ανθρώπων ακόμη να αγνοούν και το που βρίσκονται οι τελευταίοι, αφού μπορεί να μην έχουν καμία κοινωνική ή επαγγελματική επαφή με αποτέλεσμα να καθούν προθεσμίες και να γεννηθούν σειρά από δικαστικές διενέξεις. Το γεγονός ότι η προκείμενη διάταξη είναι μια ακόμη «τραπεζική έμπνευση» στο κρινόμενο σχέδιο, είναι επαρκής λόγος να καταργηθεί, αφού προστατεύει μόνο τα συμφέροντα των τραπεζών και σε καμιά περίπτωση των πολιτών, ενώ δεν εξυπηρετεί την απονομή της δικαιοσύνης.

Άλλως, ο διορισμός του αντικλήτου να γίνεται **«σύμφωνα με το άρθρο 142§1»**.

Άλλως και εάν αδόκητα τροποποιηθεί η παραπάνω διάταξη τότε θα πρέπει να υπάρξει μεταβατική διάταξη και αναφερθεί ρητά ότι δύναται να εκδοθούν διαταγές πληρωμής και να επιδοθούν σε αντικλήτους ΜΟΝΟ για τους από τούδε και στο εξής διοριζόμενους αντικλήτους και

όχι για αυτούς που είχαν ορισθεί πριν από την τροποποίηση του ΚΠολΔ. Περαιτέρω θεωρούμε αναγκαίο να λάβουν γνώση της παραπάνω διάταξης και άλλοι θεσμικοί φορείς π.χ. Συνήγορος του Πολίτη, Γ.Γ. Προστασίας του Καταναλωτή κ.λπ., καθώς με τον τρόπο αυτό και σε συνδυασμό με τις τροποποιήσεις του κεφαλαίου περί αναγκαστικής εκτέλεσης (αναφορά στο οικείο σημείο) επίσης «τραπεζικής εμπνεύσεως» (π.χ. δυνατότητα πολλαπλότητας κατασχέσεων κ.λπ.), επιτυγχάνεται με ευκολία ο εξοπλισμός του δανειστή με εκτελεστό τίτλο, η διενέργεια εύκολου πλειστηριασμού και εντέλει η απώλεια με εύκολο τρόπο της ιδιοκτησίας των πολιτών. Ανάλογες διατάξεις περιελάμβανε ο «πρόσφατος» ν. 4332/1929 περί ΑΤΕ ο οποίος κηρύχθηκε αντισυνταγματικός πριν από την κατάργησή του, ο οποίος προέβλεπε μόνο έναν λόγο ανακοπής στην εκτέλεση και δη μόνο αυτόν της εξόφλησης.

Άρθρα 632 και 633: Στην ανακοπή του αρ. 632 και γενικά όπου ο νόμος κάνει λόγο για «εργάσιμες» ημέρες να διευκρινιστεί ρητά ότι δεν συμπεριλαμβάνονται τα Σάββατα υιοθετώντας πλέον την ήδη παγιωθείσα από ετών νομολογία.

Άρθρο 634 παρ. 2: Πρέπει να αντικατασταθεί ως εξής: *«Επί άσκησης ανακοπής η παραγραφή ή η αποσβεστική προθεσμία θεωρείται ότι έχει ανασταλεί από την επίδοση της δ/γής πληρωμής μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί της ανακοπής».*

Άρθρο 638 εδ β': Στο προτεινόμενο άρθ. 638 εδ. β' ορίζεται ότι «Η αίτηση υποβάλλεται στο κατά το άρθρο 29 κατά τόπο αρμόδιο δικαστήριο». Πρέπει να αποσαφηνισθεί τι ισχύει σε περίπτωση συμφωνίας παρέκτασης αρμοδιότητας.

Άρθρο 643: *Να τεθεί ότι εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παρ. 4 και 5 του 632 ΚΠολΔ, διότι η αδυναμία άσκησης αίτησης αναστολής επί της βάσει ασκηθείσας έφεσης κατά απόφασης που απορρίπτει την ανακοπή κατά δ/γής απόδοσης μισθίου, λόγω μη*

εκτελεσιτότητας αυτής, δημιουργεί ανεπανόρθωτα προβλήματα σε περίπτωση ευδοκίμησης της έφεσης αυτής, καθόσον θα έχει επέλθει ανυπέρβλητη βλάβη δια της εκτελέσεως της διαταγής απόδοσης του μισθίου η οποία θα έχει σίγουρα λάβει χώρα μέχρι την έκδοση αποφάσεως επί της εφέσεως

Άρθρο 691 παρ. 3: Σύμφωνα με το άρθρο 93 παρ. 2 του Συντάγματος, κάθε δικαστική απόφαση πρέπει να περιέχει πλήρη και εμπεριστατωμένη αιτιολογία και να απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση. Ο συντακτικός νομοθέτης, θέλησε προφανώς να λάβει πρόνοια ώστε η δικαστική απόφαση να μην είναι αποτέλεσμα δικαστικής αυθαιρεσίας, αλλά προϊόν συλλογισμού του δικαστή σε σχέση με τα στοιχεία της δικογραφίας και τις διατάξεις του νόμου. Εφόσον λοιπόν πρόκειται για απόφαση και όχι για διάταξη αυτή σε κάθε περίπτωση χρειάζεται πλήρης και εμπεριστατωμένη αιτιολογία και όχι συνοπτική αναφορά όπως αναφέρει το νέο ΣχΚΠολΔ. Κάθε άλλη ρύθμιση συνιστά ρωγή στο κράτος δικαίου και ενδέχεται να εκληφθεί ότι συνιστά «νομοθετικά φιλοδωρήματα» στους λίγους κακούς και ανεύθυνους δικαστές.

Άρθρο 808 παρ. 3 εδ. β': Προκειμένου να αποφευχθεί άσκοπη τάλαιπωρία συγγενών του διαθέτη, στις περιπτώσεις που μαζί με αυτούς τιμάται από τον διαθέτη και τρίτο πρόσωπο, που δεν είναι συγγενής του ως τον τέταρτο βαθμό, θα πρέπει να προβλεφθεί ότι η γραφολογική πραγματογνωμοσύνη διατάσσεται: «... όταν με ιδιόγραφη διαθήκη ορίζεται κληρονόμος **αποκλειστικά και μόνο** πρόσωπο που δεν είναι σύζυγος...».

Άρθρο 933 παρ. 6: Να προστεθεί δεύτερο εδάφιο ως εξής: «Ο πλειστηριασμός, με ποινή ακυρότητας, δεν μπορεί να γίνει αν η απόφαση επί της ανακοπής δεν έχει εκδοθεί την προηγούμενη εργάσιμη ημέρα από την ημέρα του πλειστηριασμού».

Άρθρο 934: Στο άρθρο 934 αναπροσαρμόζονται τα χρονικά όρια άσκησης αυτής καθορίζοντας μία προθεσμία σαράντα πέντε (45) ημερών από την ημέρα κατάσχεσης για όλες τις πλημμέλειες του χρονικού διαστήματος από την επίδοση της επιταγής και μέχρι τη δημοσίευση της κατασχετήριας έκθεσης και μία προθεσμία που αφορά την εγκυρότητα της τελευταίας πράξης εκτέλεσης σε χρονικό διάστημα τριάντα (30) ημερών από τη διενέργεια της πράξης αυτής.

Οι προβλεπόμενες προθεσμίες δεν καλύπτουν τις πλημμέλειες των πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης, από το χρονικό σημείο των σαράντα πέντε (45) ημερών μετά την κατάσχεση και μέχρι την τελευταία πράξη εκτέλεσης (προγράμματα αναπλειστηριασμών για ακίνητα κ.λπ.).

Προτείνεται να διαγραφεί η απαίτηση ως λόγος ανακοπής στην πρώτη περίπτωση και να προστεθεί δεύτερη κατηγορία ως εξής: «(β) αν αφορά την εγκυρότητα των πράξεων της εκτέλεσης που έγιναν από τη δημοσίευση της κατασχετήριας έκθεσης κατά τα άρθρα 955 και 995 και μετά ή την απαίτηση έως την έναρξη της τελευταίας πράξης εκτέλεσης».

Άρθρα 937-938: Θα πρέπει να επιτραπεί η άσκηση όλων των ενδίκων μέσων κατά των αποφάσεων που εκδίδονται επί των ανακοπών του άρθρου 933, **ανεξάρτητα** από τον τίτλο, δυνάμει του οποίου επισπεύδεται η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης.

Ο αποκλεισμός του ένδικου μέσου της αναίρεσης επί των αποφάσεων που εκδίδονται επί των ανακοπών του άρθρου 933 θέτει εκποδών τη διάταξη του άρθρου 943 παρ. 3, η οποία απαιτεί αμετάκλητη απόφαση.

Θα πρέπει να προβλεφθεί διαδικασία αναστολής της εκτελεστικής διαδικασίας και με την άσκηση ανακοπής, με τους ίδιους όρους που χορηγείται αναστολή εκτέλεσης και με την άσκηση έφεσης κατά απόφασης επί της ανακοπής του άρθρου 933.

Εφόσον καταργείται η αναστολή εκτέλεσης του άρθρου 938, αν δεν προσδιορισθεί και εκδικασθεί και εκδοθεί πρωτόδικη απόφαση για την ανακοπή του 933 μέχρι την ημέρα του πλειστηριασμού (δηλαδή μέσα σε 7-8 μήνες από την κατάσχεση), υπάρχει σοβαρότατος κίνδυνος

να πραγματοποιηθεί ο πλειστηριασμός και να έχει στερηθεί ο καθού περιουσιακού του στοιχείου χωρίς να έχει τύχει οποιασδήποτε δυνατότητας δικαστικής προστασίας και κρίσης, **κατά παράβαση του άρθρου 20 παρ. 1 του Συντάγματος**.

Άρθρ. 953: Να **αντικατασταθεί** η φράση «στοικειώδεις ανάγκες διαβίωσης» με τη φράση «για τις ανάγκες της **αξιοπρεπούς διαβίωσης**».

Άρθρο 954: Στο άρθρο 954 ορίζεται υποχρεωτικά ημέρα πλειστηριασμού μετά την παρέλευση επτά (7) μηνών από την ημέρα ολοκλήρωσης της κατάσχεσης και όχι πάντως μετά την παρέλευση οκτώ (8) μηνών από την ημερομηνία αυτή, θεωρούμε ότι δυσχεραίνεται ουσιαστικά με τον τρόπο αυτό η ικανοποίηση του δικαιώματος του δανειστή και σίγουρα δημιουργείται πρόβλημα στους πλειστηριασμούς κινητών, αφού η πάροδος τόσο μεγάλης χρονικής διάρκειας μέχρι τον εκπλειστηριασμό αυτών, απομειώνει σημαντικά την αξία τους, εις βάρος του οφειλέτη.

Άρθρο 958: Στο άρθρο 958 ορίζεται ότι επιτρέπεται η κατάσχεση των κινητών πραγμάτων και από άλλους δανειστές, χωρίς να επηρεάζεται από τυχόν επιβληθείσα ήδη κατάσχεση, ενώ δεν αναζητούνται τα έξοδα εκτέλεσης που προκατέβαλε εκείνος ο δανειστής, η εκτέλεση του οποίου δεν περατώθηκε. Η ρύθμιση αυτή δεν θεωρούμε ότι τείνει στην επιτάχυνση ή βελτίωση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, αφού δημιουργεί πρόβλημα τόσο στους δανειστές, που δεν μπορούν να ζητήσουν (έστω μέσω αναγγελίας) τα έξοδα εκτέλεσης, σε περίπτωση που επιτευχθεί άλλος πλειστηριασμός νωρίτερα από τον δικό τους, όσο και στον οφειλέτη, ο οποίος είναι έκθετος σε πολλαπλές διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης του ίδιου πράγματος.

Άρθρο 959: Στο άρθρο 959 ορίζεται ότι τόπος διενέργειας πλειστηριασμού είναι μόνο ο τόπος κατάσχεσης και όχι φύλαξης ή εκτέλεσης όπως ισχύει. Η διαδικασία διενέργειας είναι η ισχύουσα με

μοναδική διαφορά, ότι οι προφορικές προσφορές δε γίνονται ανάμεσα στους δύο πλειοδότες, με την μεγαλύτερη τιμή, βάσει των γραπτών προσφορών, αλλά μόνο ανάμεσα σε εκείνους που έτυχε να υποβάλουν ίσες γραπτές προσφορές με την μεγαλύτερη τιμή. Συνεπώς ο έχων την καλύτερη γραπτή προσφορά, ορίζεται και υπερθεματιστής. Η συγκεκριμένη επιλογή είναι εσφαλμένη, καθώς αποτρέπει τη δυνατότητα επίτευξης μεγαλύτερου πλειστηριάσματος, χωρίς προφανή λόγο.

Η σύντμηση του χρονικού διαστήματος, κατά το οποίο δεν μπορούν να διενεργηθούν πλειστηριασμοί, δηλ. από 1^{ης} Αυγούστου έως 31^{ης} Αυγούστου, δεν επιταχύνει τόσο σημαντικά την διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, παρά δημιουργεί προβλήματα, ενόψει της μη έναρξης ακόμη του δικαστικού έτους.

Στην παρ. 6, δεδομένου ότι το αίτημα για αλλαγή του τόπου πλειστηριασμού, αποτελεί ρυθμιστικό μέτρο της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης και συζητείται με την διαδικασία των 686 επ. 2 (ασφαλιστικών μέτρων) και όχι με εκείνη που συζητείται η ανακοπή, πρόκειται περί αίτησης και όχι ανακοπής και εντεύθεν προτείνεται η αντικατάσταση της λέξης «ανακοπής» με «αίτηση». Επίσης προκειμένου να αποφευχθεί να δημιουργηθούν προβλήματα ερμηνείας για την εξεύρεση της αρμοδιότητας του δικαστηρίου που θα πρέπει να επιληφθεί της αίτησης αλλαγής του τόπου του πλειστηριασμού, θα πρέπει να προστεθεί μετά τις λέξεις «το αρμόδιο» οι λέξεις «κατ' άρθρο 933».

Άρθρο 960: Η κατάργηση του άρθρου 960, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 973, καταργεί τις περιλήψεις κατασχετήριας έκθεσης για τα κινητά πράγματα (τα λεγόμενα επαναληπτικά προγράμματα), ρύθμιση που πιστεύουμε ότι κινείται στην σωστή κατεύθυνση, καθώς περιορίζονται τα άσκοπα έξοδα εκτέλεσης του οφειλέτη. Θα πρέπει να σημειωθεί όμως ότι στον ΚΕΔΕ και στο άρθρο 54 διατηρούνται οι περιλήψεις κατασχετήριας έκθεσης.

Άρθρο 966: Η προθεσμία αναπλειστηριασμού της παρ. 3 (30 ημέρες) έρχεται σε πλήρη αντίθεση με την προθεσμία του άρθρου 973 (2-3 μηνών) χωρίς προφανή αιτιολογία.

Άρθρο 972: Στο άρθρο 972 επέρχεται σύντμηση της προθεσμίας αναγγελίας από δεκαπέντε (15) ημέρες **μετά** τον πλειστηριασμό σε δέκα (10) ημέρες **πριν** από τον πλειστηριασμό, χωρίς προφανή λόγο. Η σχετική πρόβλεψη θα έχει ως πιθανότατη συνέπεια την την καταγγελία από μέρους των τραπεζών πολλών **ενήμερων** δανειακών συμβάσεων, με άμεσες αρνητικότερες συνέπειες για τους δανειολήπτες (υποχρέωση καταβολής τόκων υπερημερίας και ανατοκισμού, εγγραφή στο Σύστημα του Τειρεσία κ.λπ.), παρότι το ποσό για το οποίο επισπεύδεται πλειστηριασμός μπορεί να είναι και ασήμαντο, σε σχέση με την αξία του εκπλειστηριαζόμενου ακινήτου, αλλά να έχει εξοφληθεί μέχρι την ημέρα του πλειστηριασμού.

Εξ αντιδιαστολής, ο περιορισμός της προθεσμίας αναγγελίας δεν παρουσιάζει ιδιαίτερο όφελος ούτε για τον οφειλέτη (που γνωρίζει τις οφειλές του) ούτε για τον υπερθεματιστή (που «αγοράζει» και δεν έχει έννομο συμφέρον για το πως θα διανεμηθεί το εκπλειστηρίασμα), ούτε για τους δανειστές του καθού, οι οποίοι θα πρέπει να σπεύσουν να αναγγελθούν, ακόμη κι αν το ακίνητο δεν εκπλειστηριασθεί τελικά.

Προτείνεται η **διατήρηση** της προθεσμίας του ισχύοντος 972.

Άρθρο 973 παρ. 2 και 4: Η παρ. 2 παρέχει το δικαίωμα σε κάθε δανειστή, που έχει απαίτηση και στηρίζεται σε εκτελεστό τίτλο και ταυτόχρονα έχει κοινοποιήσει επιταγή κατά του καθού η εκτέλεση να μπορεί να επισπεύσει τον πλειστηριασμό.

Ποιό είναι το νόημα της παρ. 4 του ιδίου άρθρου, όπου και πάλι προβλέπεται, ότι ο ίδιος δανειστής έχει το δικαίωμα να επισπεύσει τον πλειστηριασμό, εάν ματαιωθεί χωρίς σοβαρό λόγο για δεύτερη φορά ή αποδεικνύεται συμπαιγνία μεταξύ επισπεύδοντα δανειστή και καθού η εκτέλεση οφειλέτη. Η εν λόγω παράγραφος, δεν έχει κανένα απολύτως νόημα, αφού ο συγκεκριμένος δανειστής, καλύπτεται από την παρ. 2, η

οποία του παρέχει, ανά πάσα στιγμή, το δικαίωμα συνέχισης του πλειστηριασμού και δε χρειάζεται να προσφύγει στην χρονοβόρα δικαστική επιδίωξη της άδειας συνέχισής του, που προβλέπει η παρ. 4 του ίδιου άρθρου.

Άρθρο 975§3: Θα πρέπει να **διατηρηθεί** η προνομιακή κατάσταση των δικηγορικών απαιτήσεων κατά το άρθρο 975 παρ. 3, **όπως ισχύει.**

Άρθρα 978 παρ. 1 και 980 παρ. 2: Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 978, σε περίπτωση που δεν πληρωθεί ο όρος υπό τον οποίο τελεί η τυχαία κατάσταση, ο δανειστής υποχρεούται να επιστρέψει εντόκως το ποσό που εισέπραξε.

Επίσης στη διάταξη του άρθρου 980 παρ. 2 προβλέπεται ότι, σε περίπτωση τελεσίδικης ευδοκίμησης της ανακοπής, ο δανειστής υποχρεούται να επιστρέψει στον υπάλληλο του πλειστηριασμού εντόκως το ποσό που εισέπραξε.

Χάριν της οικονομίας της δίκης και προς απόκτηση άμεσα εκτελεστού τίτλου, για την επιστροφή του ληφθέντος ποσού, προτείνεται να υπάρξει στις άνω διατάξεις πρόβλεψη, ανάλογη αυτής της διάταξης του άρθρου 990, σύμφωνα με την οποία το δικαστήριο με την απόφασή του θα υποχρεώνει ταυτόχρονα τον δανειστή (λήπτη των χρημάτων) σε επιστροφή του ληφθέντος ποσού.

Άρθρο 977: Στο άρθρο 977 επέρχεται αλλαγή του τρόπου διανομής του εκπλειστηριάσματος με βασικότερη διαφοροποίηση την πρόβλεψη για ικανοποίηση και ενός ποσοστού των απαιτήσεων των μη προνομιούχων δανειστών, ακόμα και σε περίπτωση που συνυπάρχουν με προνομιακές απαιτήσεις.

Άρθρο 982: Στο άρθρο 982 που αφορά την κατάσχεση εις χείρας τρίτου, θα έπρεπε να είχαν τεθεί στα ακατάσχετα και τα οριζόμενα στο

άρθρο 20 του Ν. 4161/13, ώστε να διατυπώνονται ολοκληρωμένα όλες οι περιπτώσεις εξαιρέσεων από κατασχέσεις τρίτων.

Άρθρο 985 : Στο άρθρο 985 που αφορά τη δήλωση τρίτων, θα έπρεπε να υπάρχει ειδικότερη ρύθμιση όσον αφορά τα πιστωτικά ιδρύματα, τα οποία διατηρούν σε όλα τα Πρωτοδικεία πληρεξούσιους δικηγόρους, σύμφωνα με την οποία, η δήλωση σε περίπτωση κατάσχεσης εις χείρας τους θα έπρεπε να γίνεται στον τόπο κατοικίας του δανειστή και όχι στην έδρα αυτών, διότι πλέον έχει διαπιστωθεί ότι στο Ειρηνοδικείο Αθηνών όπου είναι και η έδρα των περισσότερων τραπεζών καθίσταται ιδιαίτερα δυσχερές λόγω του όγκου των δηλώσεων, να ανευρεθεί τυχόν αναζητούμενη δήλωση.

Άρθρο 995: Στο άρθρο 995 διατηρούνται οι ίδιες σχετικά διατάξεις πλην όμως γίνεται σύντμηση όλων των προθεσμιών και απαγγέλλεται ρητή ακυρότητα της διενέργειας του πλειστηριασμού, σε περίπτωση μη τήρησης των οριζόμενων στα άρθρα αυτά διαδικασιών. Επιπλέον καταργείται η υποχρέωση προσδιορισμού της αξίας του εκπλειστηριαζόμενου ακινήτου στην τιμή της αντικειμενικής αξίας αυτού.

Άρθρο 997: Στο άρθρο 997 ορίζεται ότι επιτρέπεται η κατάσχεση ακινήτου και από άλλους δανειστές, χωρίς να επηρεάζεται από τυχόν επιβληθείσα ήδη κατάσχεση, ενώ δεν αναζητούνται τα έξοδα εκτέλεσης που προκατέβαλε εκείνος ο δανειστής, η εκτέλεση του οποίου δεν περατώθηκε. Η ρύθμιση αυτή καταδήλως επιβλήθηκε από τις τράπεζες οι οποίες αποκτούν κυρίαρχο ρόλο στο στάδιο της εκτέλεσης εξαιτίας της οικονομικής ισχύος τους, περαιτέρω δεν τείνει στην επιτάχυνση ή βελτίωση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, αφού δημιουργεί πρόβλημα τόσο στους δανειστές, που δεν μπορούν να ζητήσουν (έστω μέσω αναγγελίας) τα έξοδα εκτέλεσης, σε περίπτωση που επιτευχθεί άλλος πλειστηριασμός νωρίτερα από τον δικό τους, όσο και στον

οφειλέτη ο οποίος είναι έκθετος σε πολλαπλές διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης του ίδιου ακινήτου.

Περαιτέρω, θα δημιουργηθεί έντονο πρόβλημα, το οποίο δεν επιλύεται από τη διάταξη του άρθρου 998, στην περίπτωση εκείνη, κατά την οποία επισπεύδουν πλειστηριασμό του ίδιου ακινήτου, με διαφορετικές διαδικασίες, περισσότεροι δανειστές και έχει διαταχθεί σε μία από τις αυτοτελείς διαδικασίες εκτέλεσης, τμηματική πώληση του εκπλειστηριαζόμενου ακινήτου, κατ' άρθρ. 998 παρ. 5, στις δε λοιπές διαδικασίες η πώληση ολοκλήρου του ακινήτου και ο πλειστηριασμός λαμβάνει χώρα ενώπιον διαφορετικών συμβολαιογράφων την ίδια ημέρα.

Άρθρο 1009: Το άρθρο 1009 τροποποιείται επεκτείνοντας τη δυνατότητα του υπερθεματιστή να καταγγείλει ακόμη και μίσθωση υπαγόμενη στις διατάξεις του π.δ. 34/1995 (επαγγελματική μίσθωση). Η προτεινόμενη τροποποίηση αποσκοπεί προφανώς να καταστήσει ελκυστικότερα τα ακίνητα, τα οποία είναι μισθωμένα με χρήση προστατευόμενη από το π.δ. 34/1995, αλλά και να καταπολεμήσει τις εικονικές μισθώσεις. Όμως είναι έντονα υφεσιακή, ως δυσανάλογα ανεπιεικής για τους καλόπιστους μισθωτές, ιδίως για αυτούς που έχουν προβεί σε σημαντικές επενδύσεις σε κτιριακές εγκαταστάσεις του μισθίου (ανέγερση κτιρίου, αναβάθμιση υποδομών υπάρχοντος μισθίου κ.λπ.), προσβλέποντας στην σταδιακή απόσβεση αυτών μέσω μίας μακροχρόνιας (νόμιμης ή συμβατικής) μισθωτικής διάρκειας. Επίσης ο επενδυτής μισθωτής κινδυνεύει να γίνει στόχος εικονικών κατασχέσεων και πλειστηριασμών με σκοπό είτε την εκμετάλλευση της επένδυσής του ή τον εκβιασμό του για την καταβολή σημαντικά μεγαλύτερου μισθώματος. Εξ αντιδιαστολής, με την ισχύουσα διάταξη, ο υπερθεματιστής υπεισέρχεται στα δικαιώματα του εκμισθωτή, εισπράττοντας μίσθωμα, το οποίο μπορεί να ζητήσει να αναπροσαρμοσθεί στο προσήκον μέτρο, σε κάθε δε περίπτωση δύναται να προσβάλλει τη μίσθωση ως εικονική.

Προτείνεται η διατήρηση της ισχύουσας ρύθμισης.

Άρθρο 1021: Θα πρέπει και στον εκούσιο πλειστηριασμό να γίνει πρόβλεψη αναγγελίας κατ' άρθρο 972, των απαιτήσεων των δανειστών των συγκυρίων του επίκοινου, με παραπομπή και στις διατάξεις των άρθρων 974 και 1007, διαφορετικά η συμμετοχή των ενυπόθηκων δανειστών στη σχετική δίκη διανομής καθίσταται άνευ αντικειμένου, η δε προτεινόμενη ανάλογη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων δεν προκαλεί οποιοδήποτε πρόβλημα στους ενεχόμενους.

Άρθρο 1047: Επιβάλλεται η προσωπική κράτηση και κατά εμπόρων για εμπορικές απαιτήσεις, γεγονός το οποίο αποτελεί οπισθοδρόμηση του νομικού πολιτισμού, λαμβανομένου υπόψη της οικονομικής συγκυρίας και των τεράστιων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι έμποροι της χώρας την δεδομένη στιγμή.

Άρθρο 1049: Στο άρθρο 1049, ορθώς, προβλέπεται εξαιρεση εκτέλεσης απόφασης επιβολής προσωπικής κράτησης για την περίπτωση εκείνη που αποδεικνύεται αδυναμία εκπλήρωσης της χρηματικής οφειλής από τον καθ' ου η εκτέλεση.

***** Παρατήρηση: Τροποποίηση των διατάξεων που αφορούν το δικαστικό ένσημο στις αναγνωριστικές αγωγές** (άρθρο 70 ν. 3994/2011, σε συνδυασμό με άρθρο 7 παρ. 3 ν.δ. 1544/1942).

Απαιτείται η τροποποίηση των διατάξεων που αφορούν το δικαστικό ένσημο στις αναγνωριστικές αγωγές, καθώς η ισχύουσα ρύθμιση που επιβάλλει την καταβολή δικαστικού ενσήμου επί του συνόλου του αιτήματος της αναγνωριστικής αγωγής, **αποτελεί ανεπίτρεπτο εμπόδιο πρόσβασης στη δικαιοσύνη**, καθώς καθιστά δυσβάσταχτη οικονομικά την προσφυγή στη δικαιοσύνη και κατ' επέκταση περιορίζει και σε πολλές περιπτώσεις στερεί το συνταγματικό δικαίωμα παροχής δικαστικής προστασίας, όπως έχει ήδη νομολογηθεί (ενδεικτικά ΠΠρΠατρ 104/2014 ΝΟΜΟΣ, ΜΠρΧαν 3/2013 ΝοΒ 2013 σελ. 415 κ.ά). Το δικαίωμα του πολίτη για παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια αποτελεί θεμελιώδες συνταγματικό δικαίωμα (**άρθρο**

20 παρ. 1 Σ), το οποίο κατοχυρώνεται και από την κυρωθείσα με το ν.δ. 53/1974 Ευρωπαϊκή Σύμβαση της Ρώμης του 1950 για τα δικαιώματα του ανθρώπου (**άρθρα 6 και 13 ΕΣΔΑ**) και αποτελεί θεμελιώδη αρχή του κράτους δικαίου.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ της ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ
των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας**

Βασίλειος Αλεξανδρής